فصلنامه مطالعات نوین بانکی

ISSN: 2645-5420 **((شماره هفتم-تابستان ۱۳۹۹))** **شماره مجوز: 83289**

بررسی و تحلیلی بر تاریخچه درخشان و کارآمد بانک انصار

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۲/۰۲ ، تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۰۶/۲۰)

میثم رضوانیان

پژوهشگر برگزیده کشور و دارای تندیس پژوهشگر برتر از موسسه قانون یار در سال ۱۳۹۸

چکیده

در آن سالها وضعیت قوانین و مقررات به گونه ای بود که صندوق های پس انداز قرض الحسنه امکان انجام هرگونه فعالیت اقتصادی اعم از قرض الحسنه و غیر قرض الحسنه را داشتند و از این طریق زمینه هایی فراهم شد تا صندوق ها نیازمندی های بخشی از جامعه را در قالب قرض الحسنه تامین نمایند تا اینکه در سال ۱۳۸۳ با اجرای طرح ساماندهی نظام پولی و بانکی کشور، صندوق های پس انداز و قرض الحسنه فقط ملزم به ارائه خدمات قرض الحسنه شدند و مسئولان موسسه به این نتیجه رسیدند که صندوق برای ادامه حیات خود باید به موسسه مالی و اعتباری تبدیل شود. پس از موافقت مراجع ذی ربط مجوز این کار در ابتدا در قالب موافقت اصولی از سوی بانک مرکزی صادر شد و سپس در اوایل سال ۸۷ مجوز یک مرحله بالاتر از قبل تحت عنوان «مجوز تطبیق» از بانک مرکزی دریافت شد.

واژگان کلیدی: بانک انصار، موسسه انصار، نظام بانکی، سپرده بانکی، تاریخچه نظام بانکی

بخش اول: کلیات

موسسه مالی و اعتباری جامع تر از قرض الحسنه است یعنی ضمن اینکه فعالیت قرض الحسنه را انجام می دهد بقیه فعالیت های بانکداری اسلامی مثل عقود اسلامی را نیز انجام می دهد.. موسسه انصار توسعه و گسترش سیاری یافته و تبدیل شدن آن از موسسه مالی و اعتباری به یک صندوق قرض الحسنه محض به معنای هدر دادن بسیاری از سرمایه ها و توانمندی ها است که یقینا اقدام به این کار تبعات سویی به همراه خواهد داشت. لذا صندوق انصار به موسسه مالی و اعتباری تبدیل شد تا هم بتواند در زمینه قرض الحسنه به مشتریان سرویس دهد و هم به فعالیت های مربوط به عقود اسلامی بپردازد لکن موسسه مالی و اعتباری ناقض فعالیت صندوق قرض الحسنه نیست. البته لازم به ذکر است صندوق قرض الحسنه انصارالمجاهدین قبل از تصویب این قانون به خاطر توسعه ای که پیدا کرده بود در ظاهر صندوق قرض الحسنه بود، اما در اصل همانند یک موسسه مالی و اعتباری فعالیت می کرد. نرخ سودهای موسسه متناسب با بانک مرکزی است بانک انصار اعتبارات خود را فقط از دو منبع تامین میکند؛ منبع اول سپرده گذاران هستند. منبع دیگر هم سهام داران هستند. بانک انصار یکی از صندوق هایی بود که پس از جنگ تحمیلی فعالیت خود را آغاز کرد. این موسسه ابتدا فقط تحت عنوان یک صندوق قرض الحسنه به رزمندگان دفاع مقدس خدمات می داد اما با گذشت زمان علاوه بر آن سایر فعالیت های اقتصادی در قالب بانکداری اسلامی نیز در این موسسه صورت گرفت. فعالیت موسسه انصار پس از پایان دوران هشت سال دفاع مقدس تحت عنوان صندوق پس انداز و قرض الحسنه انصارالمجاهدین برای تامین نیازهای مالی رزمندگان هشت سال دفاع مقدس در قالب «وام » با هدیه مبلغی از سوی حضرت امام خمینی (ره) آغاز شد و این هدیه متبرک سرمایه نخستین صندوق برای آغاز کار بود. در آن سالها وضعیت قوانین و مقررات به

گونه ای بود که صندوق های پس انداز قرض الحسنه امکان انجام هرگونه فعالیت اقتصادی اعم از قرض الحسنه و غیر قرض الحسنه را داشتند و از این طریق زمینه هایی فراهم شد تا صندوق ها نیازمندی های بخشی از جامعه را در قالب قرض الحسنه تامین نمایند تا اینکه در سال ۱۳۸۳ با اجرای طرح ساماندهی نظام پولی و بانکی کشور، صندوق های پس انداز و قرض الحسنه فقط ملزم به ارائه خدمات قرض الحسنه شدند و مسئولان موسسه به این نتیجه رسیدند که صندوق برای ادامه حیات خود باید به موسسه مالی و اعتباری تبدیل شود. پس از موافقت مراجع ذی ربط مجوز این کار در ابتدا در قالب موافقت اصولی از سوی بانک مرکزی صادر شد و سپس در اوایل سال ۸۷ مجوز یک مرحله بالاتر از قبل تحت عنوان «مجوز تطبیق» از بانک مرکزی دریافت شد. موسسه مالی و اعتباری جامع تر از قرض الحسنه است یعنی ضمن اینکه فعالیت قرض الحسنه را انجام می دهد بقیه فعالیت های بانکداری اسلامی مثل عقود اسلامی را نیز انجام می دهد.. موسسه انصار توسعه و گسترش سیاری یافته و تبدیل شدن آن از موسسه مالی و اعتباری به یک صندوق قرض الحسنه محض به معنای هدر دادن بسیاری از سرمایه ها و توانمندی ها است که یقینا اقدام به این کار تبعات سویی به همراه خواهد داشت. لذا صندوق انصار به موسسه مالی و اعتباری تبدیل شد تا هم بتواند در زمینه قرض الحسنه به مشتریان سرویس دهد و هم به فعالیت های مربوط به عقود اسلامی بپردازد لکن موسسه مالی و اعتباری ناقض فعالیت صندوق قرض الحسنه نیست. البته لازم به ذکر است صندوق قرض الحسنه انصارالمجاهدین قبل از تصویب این قانون به خاطر توسعه ای که پیدا کرده بود در ظاهر صندوق قرض الحسنه بود، اما در اصل همانند یک موسسه مالی و اعتباری فعالیت می کرد.

بخش دوم: خدمات بانک انصار

ـ انصار کارت بانک انصار

ـ سپرده باقیات الصالحات

ـ سپرده قرض الحسنه جاری بانک انصار

ـ سپرده قرض الحسنه پس انداز بانک انصار

ـ سپرده پس انداز عضویت بانک انصار

ـ سپرده قرض الحسنه مسدودی بانک انصار

ـ سپرده پس انداز کودک و دانش آموز بانک انصار

ـ سپرده سرمایه گذاری کوتاه و بلند مدت بانک انصار

ـ سپرده سرمایه گذاری اندوخته تامین آتیه بانک انصار

ـ ارائه خدمات نوین بانکی بین کلیه حساب ها بانک انصار

بخش سوم: اطلاعات پایه بانک انصار

موسسه انصار المجاهدین یکی از صندوق هایی بود که پس از جنگ تحمیلی فعالیت خود را آغاز کرد. این موسسه ابتدا فقط تحت عنوان یک صندوق قرض الحسنه به رزمندگان دفاع مقدس خدمات می داد اما با گذشت زمان علاوه بر آن سایر فعالیت های اقتصادی در قالب بانکداری اسلامی نیز در این موسسه صورت گرفت. فعالیت موسسه انصار پس از پایان دوران هشت سال دفاع مقدس تحت عنوان صندوق پس انداز و قرض الحسنه انصارالمجاهدین برای تامین نیازهای مالی رزمندگان هشت سال دفاع مقدس در قالب « وام » با هدیه مبلغی از سوی حضرت امام خمینی (ره) آغاز شد و این هدیه متبرک سرمایه نخستین صندوق برای آغاز کار بود. در آن سال ها وضعیت قوانین و مقررات به گونه ای بود که صندوق های پس انداز قرض

الحسنه امکان انجام هرگونه فعالیت اقتصادی اعم از قرض الحسنه و غیر قرض الحسنه را داشتند و از این طریق زمینه هایی فراهم شد تا صندوق ها نیازمندی های بخشی از جامعه را در قالب قرض الحسنه تامین نمایند تا اینکه در سال ۱۳۸۳ با اجرای طرح ساماندهی نظام پولی و بانکی کشور، صندوق های پس انداز و قرض الحسنه فقط ملزم به ارائه خدمات قرض الحسنه شدند و مسئولان موسسه به این نتیجه رسیدند که صندوق برای ادامه حیات خود باید به موسسه مالی و اعتباری تبدیل شود. پس از موافقت مراجع ذی ربط مجوز این کار در ابتدا در قالب موافقت اصولی از سوی بانک مرکزی صادر شد و سپس در اوایل سال ۸۷ مجوز یک مرحله بالاتر از قبل تحت عنوان «مجوز تطبیق» از بانک مرکزی دریافت شد. موسسه مالی و اعتباری جامع تر از قرض الحسنه است یعنی ضمن اینکه فعالیت قرض الحسنه را انجام می دهد بقیه فعالیت های بانکداری اسلامی مثل عقود اسلامی را نیز انجام می دهد. بانک انصار توسعه و گسترش بسیاری یافته و تبدیل شدن آن از موسسه مالی و اعتباری به یک صندوق قرض الحسنه محض به معنای هدر دادن بسیاری از سرمایه ها و توانمندی ها است که یقینا اقدام به این کار تبعات سویی به همراه خواهد داشت. لذا صندوق انصار به موسسه مالی و اعتباری تبدیل شد تا هم بتواند در زمینه قرض الحسنه به مشتریان سرویس دهد و هم به فعالیت های مربوط به عقود اسلامی بپردازد لکن موسسه مالی و اعتباری ناقض فعالیت صندوق قرض الحسنه نیست. البته لازم به ذکر است صندوق قرض الحسنه انصارالمجاهدین قبل از تصویب این قانون به خاطر توسعه ای که پیدا کرده بود در ظاهر صندوق قرض الحسنه بود، اما در اصل همانند یک موسسه مالی و اعتباری فعالیت می کرد. بانک انصار اعتبارات خود را فقط از دو منبع تامین می کند؛ منبع اول سپرده گذاران و منبع دیگر هم سهام داران هستند. این بانک در پایان بهار ۱۳۹۰ صاحب ۱۱,۵ میلیون حساب سپرده می‌باشد. مطالبات معوق بانک انصار زیر یک درصد اعلام شده است. منابع بانک انصار ۶۶ هزار میلیارد ریال است و ۶۵ درصد از میزان منابع را

به تسهیلات در قالب قرض‌الحسنه، مبادله‌ای و مشارکتی اختصاص داده شده است. بانک انصار در زمینه خدمات الکترونیکی به سرعت در حال افزایش خدمات می باشد و در حال حاضر دارای ۶۳۱ دستگاه خود پرداز ، بیش از دو هزار دستگاه پایانه فروش، و بیش از دو میلیون و سیصد هزار کارت بانکی در نزد مشتریان خود می باشد.

بخش چهارم: انواع سپرده های بانک انصار

سپرده های سرمایه گذاری: بانک انصار در راستای تحقق بانکداری بدون ربا، با هدف رشد و تقویت اقتصاد و کمک به امر تولید و همچنین ایجاد اشتغال در سطح کشور اقدام به جذب سپرده های سرمایه گذاری نموده و با قبول وکالت از طرف صاحبان سپرده، وجوه مربوطه را بکار گیری می نماید و از سود حاصله به نسبت سرمایه و مدت توقف سپرده ها و همچنین میزان درآمد کسب شده سود علی الحساب و تسهیلات عقود اسلامی پرداخت می نماید.

انواع سپرده های سرمایه گذاری عبارتند از:

۱. سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت (پشتیبان و روز شمار)

۲. سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت (۴ و ۹ ماهه)

۳. سپرده سرمایه گذاری بلند مدت ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ ساله

ضمناً با توجه به بکارگیری سیستم یکپارچه انصار (سیما) امکان واریز و برداشت از سپرده های کوتاه مدت در کلیه شعب بانک انصار وجود خواهد داشت.

قرض الحسنه پس انداز: به منظور ترویج سنت زیبای قرض الحسنه با هدف الهی و نشات گرفته از آیات شریفه قرآن کریم و تحقق بانکداری بدون ربا و ایجاد روحیه تعاون و

همکاری، همچنین رونق و شکوفایی اقتصادی، با افتتاح سپرده قرض الحسنه بانک انصار را در این امر خیر یاری فرمایید.

سپرده قرض الحسنه پس انداز شامل:

الف) پس انداز حق عضویت

ب) پس انداز عادی – پرداخت حقوق

ج) پس انداز اختیاری

دارندگان حسابهای قرض الحسنه ، علاوه بر اجر معنوی از میلیاردها ریال جوایز قرعه کشی ، بهره مند می گردند.

وجوه اداره شده (مسدودی): بانک انصار به جهت توسعه فرهنگ قرض الحسنه و مشارکت در ارایه خدمات مالی اقدام به افتتاح این سپرده می نماید. کلیه سازمانها ، ادارت ، نهادها و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی می توانند با انعقاد قرارداد و افتتاح این حساب و بهره مندی از اعتبارات بانک به شرح زیر افراد مورد نظر خود را جهت دریافت تسهیلات قرض الحسنه به بانک معرفی نمایند:

۱. معادل : در این نوع قرار داد ، بانک به میزان موجودی سپرده مشتری و بدون محدودیت زمانی، به معرفی شدگان از سوی سپرده گذار تسهیلات قرض الحسنه پرداخت می نماید.

۲. اعتباری : در این نوع قرارداد ، بانک علاوه بر موجودی سپرده مشتری، نسبت به اختصاص اعتبار، به میزان ۱۰۰ درصد به معرفی شدگان از سوی سپرده گذار تسهیلات قرض الحسنه پرداخت می نماید.

قابل توجه : سپرده گذاری در یک شعبه و اعطای تسهیلات قرض الحسنه در سایر شعب سراسر کشور امکان پذیر می باشد.

سپرده باقیات و الصالحات : در این نوع سپرده ، فرد در زمان حیات خویش مبلغی را که در هر زمان نیز قابل افزایش می باشد، در بانک سپرده گذاری نموده و با بانک صلح می نماید که مبلغ پس انداز شده از حساب دارایی شخصی وی خارج گردیده و در امر پرداخت قرض الحسنه به نیازمندان به کار گرفته شود. بدیهی است وجوه این حساب پس از رحلت صاحب آن در تملک بانک بوده و بانک ملزم خواهد بود آن را در امور عام المنفعه مورد نظر سپرده گذار به کار گیرد.

سپرده حق عضویت : صاحب این سپرده به منظور عضویت در بانک مبلغی را به دلخواه واریز می نماید و بانک نیز بدون تعهد نسبت به صاحب سپرده، بلکه از باب اصطناع المعروف (تشکر و تشویق از سپرده گذار) به صاحبان این سپرده وام قرض الحسنه پرداخت می نماید.

سپرده اندوخته : بانک انصار به افرادی که به حفظ و افزایش ارزش سرمایه های خود می اندیشند، سپرده اندوخته را با مزایا و توضیحات زیر پیشنهاد می نماید :

این نوع سپرده ، ماهیت سرمایه گذاری کوتاه مدت دارد و سپرده گذار می تواند با واریز و برداشت متناوب وجوه، از مزایای توام سپرده سرمایه گذاری (بلند مدت و کوتاه مدت) و انباشت سود به صورت علی الحساب برحسب مدت قرارداد بهره مند گردد.

واریز یکجا، تدریجی به صورت دستی یا توسط سیستم، به سپرده اندوخته امکان پذیر می باشد.

محاسبه سود علی الحساب سپرده های مرتبط به سپرده اندوخته، به صورت روز شمار صورت گرفته و ماهیانه به صورت خودکار به سپرده اصلی (اندوخته) واریز می شود.

افتتاح سپرده بلند مدت مرتبط با سپرده اندوخته از محل وجوه واریزی به سپرده مذکور و سود انباشته شده، به صورت متناوب و خودکار توسط سیستم انجام می پذیرد.

روزشمار کوتاه مدت	پشتیبان	٪۶
کوتاه مدت ۴ ماهه	ماهانه	٪۶
	سررسید	
	ویژه	
کوتاه مدت ۶ ماهه	ماهانه	٪۸
	سررسید	٪۱۱,۲۶
	ویژه	
کوتاه مدت ۹ ماهه	ماهانه	٪۱۰
	سررسید	٪۱۱,۴۱
	ویژه	
بلند مدت یکساله	ماهانه	٪۱۲,۵
	سررسید	٪۱۴,۹۳
	ویژه	
بلند مدت ۲ ساله	ماهانه	٪۱۳
	سررسید	٪۳۳,۴۲
	ویژه	
بلند مدت ۳ ساله	ماهانه	٪۱۴
	سررسید	٪۵۶,۴۰
	ویژه	

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

بلند مدت ۴ ساله	ماهانه	٪۱۴,۵
	سررسید	٪۸۸,۷۲
	ویژه	
بلند مدت ۵ ساله	ماهانه	٪۱۵
	سررسید	٪۱۳۲,۵۰
	ویژه	

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

منابع و مأخذ

کتاب

۱) آقا نظری، حسن، ۱۳۹۰، «مبانی بخش عمومی در اقتصاد اسلامی»، تهران، نشر مشترک سازمان سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

۲) ابطحی، سیدحسین، ۱۳۸۸، «مدیریت منابع انسانی»، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور.

۳) اسکینی، ربیعا، ۱۳۹۰، «حقوق تجارت، جلد دوم (شرکت‌های تجاری)»، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی(سمت).

۴) اسکینی، ربیعا، ۱۳۸۹، «حقوق تجارت، جلد سوم (شرکت‌های سهامی)»، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی(سمت).

۵) اله داد، مرتضی، مقدم، ولی، زنجانی، محمد و مدرسی، منصور، ۱۳۸۸، «بحران‌های مالی و اقتصادی و ضرورت تجدید ساختار در نظام بانکداری اسلامی کشور» تهران، نشر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مؤسسه مالی بانکداری ایران.

۶) ال دفت، ریچارد،«مبانی تئوری و طراحی سازمان»، پارسائیان و اعرابی(مترجم)، ۱۳۹۰، تهران، انتشارات دفتر پژوهش‌های فرهنگی.

۷) افجه، علی اکبر، ۱۳۸۹، «مبانی فلسفی و تئوری‌های رهبری و رفتار سازمان»، تهران انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی(سمت).

۸) باقری، محمود، ۱۳۹۰، «نقش حقوق شرکت‌ها و بازار بورس در موفقیت خصوصی سازی»، دفتر اول، تهران، چاپ دفتر مرکزی مطالعات و پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

۹) بنی یعقوب، جواد، ۱۳۹۹، «فرهنگ واژگان حقوقی، اقتصادی و اداری»، تهران انتشارات جنگل.

۱۰) بهمنی، محمود و غفری، مهدی، ۱۳۸۹، «اصول بانکداری»، تهران، مؤسسه عالی بانکداری ایران.

۱۱) جهانخانی، علی و پارسائیان، امیر، ۱۳۷۵، «فرهنگ اصطلاحات مالی»، تهران، شرکت چاپ و نشر بازرگانی ایران.

۱۲) جزایری، مینا، ۱۳۸۸، «پول شویی و مؤسسات مالی»، تهران، نشر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مؤسسه عالی بانکداری ایران.

۱۳) چپرا، عمر و احمد حبیب، ۱۳۸۸، «حاکمیت شرکتی در مؤسسات مالی اسلامی»، ترجمه حسین مبسمی، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق و سازمان بورس اوراق بهادار تهران.

۱۴) حساس یگانه، یحیی، ۱۳۸۴، «فلسفه حسابرسی»، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی.

۱۵) خرازی، مهسا، ۱۳۸۵، «اصول راهبری شرکتی سازمان توسعه و همکاری اقتصادی»، تهران، نشر شرکت اطلاع رسانی بورس.

۱۶) خزایی، حسین، ۱۳۸۸، «مقدمه علم حقوق تجارت داخلی و بین‌المللی»، تهران، انتشارات جنگل.

۱۷) دمرچیلی، محسن، حاتمی، محمد و قرائی، علی، ۱۳۹۰، «قانون تجارت در نظم حقوق کنونی»، تهران، نشر میثاق عدالت.

۱۸) سلطانی، محمد، ۱۳۹۰، «حقوق بانکی»، تهران، نشر میزان.

۱۹) صمصامی، حسین و داوودی، پرویز، ۱۳۸۸، «اقتصاد پول و بانکداری»، تهران، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

۲۰) فقهی فرهمند، ناصر، ۱۳۸۱، «مدیریت پویای سازمان؛ مدیریت سازمان در ایران»، تبریز، نشر فروزش.

پایان نامه

۱) حسینی، سید مجتبی، ۱۳۸۶، «اثر میزان سهامداران نهادی به عنوان یکی از معیارهای حاکمیت شرکتی»، تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.

۲) رهبری خرازی، مهسا، ۱۳۸۳، «مطالعه و شناخت وضعیت حاکمیت شرکتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران»، تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه علامه طباطبایی.

۳) میدری، احمد، ۱۳۸۱، «سازگاری انواع حکمرانی شرکتی با اقتصاد ایران»، رسانه دکتری دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران.

۴) شهریاری، مهدی، ۱۳۸۶، «نقش حاکمیت شرکتی در عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه امام صادق(ع).

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی